

**Parafia Rzymskokatolicka w Budowie
Budowo 27
76-248 Dębica Kaszubska**

dot.: prac budowlanych i konserwatorskich w kościele paraf. p.w. NMP Królowej Polski w Budowie,
wpisanym do rejestru zabytków woj. pomorskiego poz. A – 230

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku Delegatura w Słupsku zgodnie z art. 27 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r poz. 840 tekst jednolity z późniejszymi zmianami) w odpowiedzi na pismo z dnia 20.02.2023 r. (wpłynęło 20.02.2023 r.) oraz w związku z wizją lokalną ustaloną na dzień 06.03.2023 r., zaleca się przeprowadzenie następujących prac:

1. Wzmocnienie pokrycia dachowego poprzez właściwe mocowanie dachówek.
2. Z uwagi na brak studzienki deszczowej proponujemy wykonanie drenażu w celu odprowadzenia wody oraz wykonanie opaski trawiastej wokół kościoła.
3. Usunięcie płytek chodnikowych przy kościele i wykonanie opaski trawiastej.
4. Uszczelnienie elewacji kościoła: z uzupełnieniem cegieł licowych (w narożniku obok wieży po stronie północnej), uzupełnieniem ubytków oraz wykonaniem spoin na bazie trasu.
5. Uzupełnienia szczelin w pasach gzymsowych.
6. Oczyszczenie elewacji z grzybów, glonów i porostów.
7. Konserwacja i impregnacja ceglanego lica.
8. Ściany należy odsolić i osuszyć.
9. Zbicie wtórnego tynku cementowego z wieży, elewacji zachodniej oraz północnej.
10. Położenie w ich miejsce tynków konserwatorskich na bazie wapna trasowego.
11. Wnętrze kościoła należy odgrzybić (zwłaszcza po stronie północnej oraz w wieży).
12. Usunąć tynki wewnętrzne odspojone i odparzone.
13. Uzupełnić tynki, tynkami konserwatorskimi.
14. Należy przeprowadzić pełną konserwację elewacji wschodniej wraz z gotyckim szczytem.
15. Należy przeprowadzić konserwację okna w zakrystii i wykonać zamknięcie np. w formie obartla. Okna w przedsionku również należy poddać renowacji.
16. Drzwi do zakrystii wymagają naprawy i wykonania od wnętrza listwy uszczelniającej. Zmurszałe elementy należy wymienić. Dopuszczamy również możliwość wykonania nowych drzwi, ponieważ są one wtórne.
17. Należy zweryfikować pierwotne wykończenie elewacji zakrystii, ustalić materiał wykończeniowy. Przywrócić do pierwotnej formy. Elewacje muszą nawiązywać stylistycznie do bryły kościoła.
18. Dopuszczamy możliwość wymiany instalacji elektrycznej.

19. Posadzka w kościele nie jest adekwatna do historycznego wystroju wnętrza kościoła. Należy wykonać odkrywki w celu ustalenia jej pierwotnego wyglądu. Na tej podstawie należy wykonać projekt.
20. Dopuszczamy możliwość wykonania nowego chodnika wokół kościoła wraz z dojściem do kościoła i pracami przy schodach oraz konserwacji kamiennej bariery. Projekt należy uzgodnić w tut. Urzędzie.

Przed przystąpieniem do prac należy uzyskać pozwolenie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podstawie przedłożonego projektu budowlano-konserwatorskiego. Wniosek na prace budowlane i konserwatorskie przy zabytku należy złożyć w tut. Urzędzie.

z up. Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
mgr inż. arch. Krystyna Mazurkiewicz-Palacz
Kierownik Delegatury w Słupsku

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a, 8 marca 2023 r.

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. KRÓLOWEJ POLSKI

2. Czas powstania

XIV, XVIII, XIX

3. Miejscowość

BUDOWO 530

nr hipoteczny

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres Parafia rzym.-kat.
w Budowie, p-ta Motarzyno

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo Słupsk

gmina Dębница Kaszubska

pow. SŁUPSK

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Budow

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo Koszalin

powiat Bytów

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzym.-kat. w Budowie
p-ta Motarzyno

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

A-12
Nr 361

data 29.VIII.1961

A-230

autor zdjęć E.Kozłowska
data wykonania IV.1980 r.
miejsce przechowywania negatywów

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Autorzy obiektu nie znani. Kościół pochodzi z 1 poł. XIV w., zbudowany jako prosta 1-nawowa budowla kryta gontem. Za wczesnym datowaniem przemawia wątek muru, fryz ceglany, a przede wszystkim bogato wnekowany szczyt w typie wczesnogotyckich szczytów pomorskich, także masywne przypory narożne z trzema uskokami. Wieża dobudowana w XVII w. posiadała romański hełm, w XIX w. zastąpiony dachem namiotowym. W 1815 r. pożar zniszczył dach wieży i nawy, obecne pochodzą z XIX-wiecznej odbudowy.

13. Opis (situacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, instalacje)

Kościół usytuowany na pn-wsch krańcu wsi, na rozwidleniu dróg, na lekkim wzniesieniu, otoczony cmentarzem w kształcie owalu. Kość. murowany, ceglany, nawa o wątku wendyjskim, wieża otynkowana, fundamenty z kamieni. Strop i więźba dachowa drewniane, dach kryty karpiówką. Ościeża portalu i okien kamienne, posadzka kamienna.

Kość. zorientowany, 1-nawowy. na planie wydłużonego prostokąta. Od zachodu przylega wieża na rzucie kwadratu, nawa nieco szersza, posiada uskokowe przypory w narożach - przy zach. ścianie ustawione prostopadle, przy wsch. - ukośnie. Na ścianie pn trzy przypory między otworami, po stronie pd nie zachowane. Prezbiterium nie wyróżnione, zamknięte prosto. Przy ścianie

pn prezbiterium dobudowana zakrystia niska, na planie prostokąta zamknięta półkoliście.

Wieża masywna, portal zach. zamknięty półkoliście, wyżej przeprute niewielkie otwory. Wieża kryta dachem 4-spadzistym. Nawa niska z rytmicznymi podziałami pionowymi wyznaczonymi przez przypory/od strony pd zachowane jedynie ślady/. Otwory okienne wysokie, zakończone łukiem odcinkowym. Na osi poprzecznej drzwi wejściowe, nad nimi mniejsze okna. Pod dachem biegnie ozdobny fryz złożony ze schodkowo wysuniętych rzędów cegieł. Bogato rozwiązana jest ściana wsch z wnekowym szczytem. Na osi ściany znajduje się szeroka wnęka zamknięta łagodnym ostrym łukiem, pod nią trzy mniejsze wnęki ograniczone łukiem odcinkowym, po bokach wysokie okna z łukami odcinkowymi. Szczyt w centrum posiada wysoką blendę w kształcie krzyża, nad poziomym ramieniem biegnie fryz ceglany. Po bokach krzyża symetrycznie rozmieszczone zmniejszające się ku brzegom wnęki, kolejno - zamknięte prosto, łukiem ostrym, podwójnie ostrym i łagodnym ostrym. Ściana zach. także posiadała wnekowany szczyt o czym świadczą fragmenty widoczne po obu stronach wieży.

Nawa kryta dachem dwuspadzistym.

Wnętrze proste, zaznaczona oś wzdłużna i poprzeczna, przy zach. ścianie empora organowa.

W kość. założona instalacja elektryczna, brak ogrzewczej.

14. Kubatura ok. 2200 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 300 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne koś.kat., ewang.	17. Użytkowanie obecne koś.katolicki
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Stan zachowania murów, stropu, więźby dachowej i dachu dobry. Brak ogrzewania źle działa na wyposażenie - obrazy, drewno, metale.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia Böttger L., Die Bau- und Kunstdenkmäler des
des Regierungs - Bezirks Küslin, B.II, h. 1, Kreis Stolp,
Stettin 1894, s. 2-4

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił V. 1980 r.

mgr E. Jakubowska-Kozłowska

26. Sprawdził